

keret	3. Foglalkozás menete	Módszerek	Munkaformák	Eszközök	Megjegyzés
1 perc	I. Szervezési feladatok Csapatok helyének elfoglalása A foglalkozás menetének ismertetése A feladatok pontozása, rögzítésének lehetősége				
2 perc	Motiváció- célkitűzés Mi a képrejtvény megoldása? 1. Feladat Képrejtvény A mai alkalommal Bibliában is szereplő növények közül ismerkedünk meg néhányval.	munkáltatás kreativitás tanári közlés	Frontális munka	digitális tábla	megoldás: bibliai növények
2 perc	Melyek a képen látható növények közös jellemzői Oldjátok meg az első feladatlapot! Karikázzátok be a helyes válaszok betűjeleit! 2. Feladat Növények közös jellemzője	munkáltatás	csapatmunka	digitális tábla fénymásolt lap	digitális táblán és fénymásolt lapon is megtalálhatók a növények minden jó válasz 1 pont, hibás karikázás esetén pontlevonás

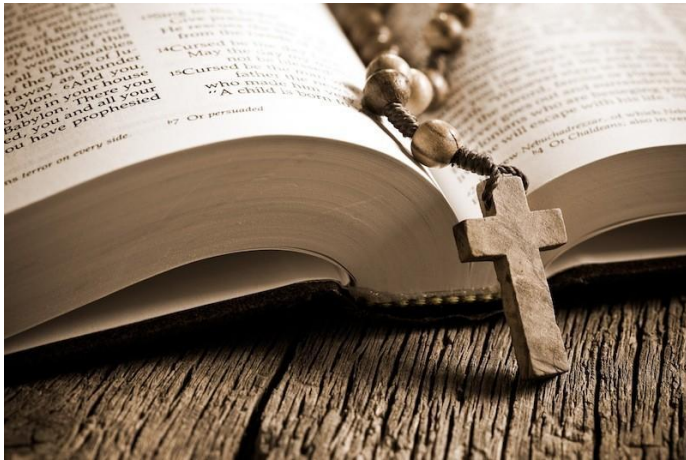
4 perc	Első növény feldolgozása Töltsétek ki megfelelően a rejtvényt, és megkapjuk az első növény nevét! 3. Feladat Rejtvény 1.	munkáltatás	csapatmunka	fénymásolt feladatlap	minden jó válasz 1 pont, megfejtés 2 pont (gránátalma)
3 perc	Dia kép bemutatása a tulajdonságokkal	megfigyelés szemléltetés	tanulói kiselőadás	digitális tábla	versenyben nem részt vevő tanuló mutatja be
4 perc	Második növény feldolgozása 4. Feladat Rejtvény 2. Töltsétek ki megfelelően a rejtvényt, és megkapjuk a második növény nevét!	munkáltatás	csapatmunka	fénymásolt feladatlap	minden jó válasz 1 pont, megfejtés 2 pont (gyapot)
3 perc	Dia kép bemutatása a tulajdonságaikkal	megfigyelés szemléltetés	tanulói kiselőadás	digitális tábla	versenyben nem részt vevő tanuló mutatja be

4 perc	Harmadik növény feldolgozása 5. Feladat Rejtvény 3. Töltsétek ki megfelelően a rejtvény, és megkapjuk a harmadik növény nevét!	munkáltatás	csapatmunka	fénymásolt feladatlap	Minden jó válasz 1 pont, megfejtés 2 pont (mandragóra)
3 perc	Dia kép bemutatása a tulajdonságaikkal	megfigyelés szemléltetés	tanulói kiselőadás	digitális tábla	versenyben nem részt vevő tanuló mutatja be
3 perc	Negyedik növény feldolgozása 6. Feladat Rejtvény 4. Töltsétek ki megfelelően a rejtvény, és megkapjuk a negyedik növény nevét!	munkáltatás	csapatmunka	fénymásolt lap	minden jó válasz 1 pont, megfejtés 2 pont (olajfa)
3 perc	Dia kép bemutatása a tulajdonságaikkal	megfigyelés szemléltetés	tanulói kiselőadás	digitális tábla	versenyben nem részt vevő tanuló mutatja be

4 perc	Ötödik növény feldolgozása <i>7. Feladat</i> Rejtvény 5. Töltsétek ki megfelelően a rejtvény, és megkapjuk az ötödik növény nevét!	munkáltatás szemléltetés	csapatmunka	fénymásolt lap	minden jó válasz 1 pont, megfejtés 2 pont (vadrózsa)
3 perc	Dia kép bemutatása a tulajdonságaikkal		tanulói kiselőadás	digitális tábla	versenyben nem részt vevő tanuló mutatja be
2 perc	Összekeveredtek a növények tulajdonságai Írjátok a megfelelő helyre a tulajdonságokat! <i>8. Feladat</i> Növények tulajdonságai	munkáltatás	csapatmunka	fénymásolt feladatlap	minden jó válasz 1 pont
2 perc	Mi a növények jelentősége a Földön?	megbeszélés tanári kérdések	frontális munka		
2 perc	Eredményhirdetés-értékelés				

FELADATLAP

1. Feladat Képrejtvény

I

Megfejtés: Bibliai növények

2. Feladat

Növények közös jellemzői

Mi a közös az alábbi élőlényekben? Karikázd be a helyes válaszokat!

1. virágos növények
2. fotoszintetizálnak
3. feltűnő virágúak
4. illóolajtartalmuk magas
5. oxigént termelnek
6. dísnövények
7. talajban gyökereznek
8. széndioxid szükséges az életükhöz
9. a földi élet szempontjából nélkülözhetetlenek
10. zöld színanyaggal rendelkeznek

A helyes betűjelek bekarikázva: 2,5,8,9,10

3. Feladat

Rejtvény 1.

1. Az almafa talajban lévő része (gyökér)
2. Sejtmag nélküli nitrogén körforgásban szerepet játszó élőlény (baktérium)
3. A növények szaporítószerve (virág)
4. A fenyő ragadós, illatos nedve (gyanta)
5. Az erdő legjellemzőbb élőlényei (fák)
6. Ezzel szaporodik a házi tyúk (tojás)
7. A szarvasmarha lábujjait borító szaru képződmény (pata)
8. A növények fotoszintetizáló szerve (levél)
9. Ebbe a törzsbe tartozik az erdőszéli csiperke (gombák)
10. A házi macska lábujjai végén található szaru képződmény (karom)

Megfejtés:

DIA Gránátalma

Tanulói kiselőadás

Gránátalma jellemzői

A gránátalma őshazája Dél-, Nyugat- és Közép-Ázsia, de mára már Európa földközi-tengeri területein és Dél-Amerika melegebb vidéken is elterjedt.

A gránátalma nagyobb cserje, vagy kisebb fa termetű.

Tavaszból, nyár elején virágzik.

A kezdetben zöld, később narancssárga színű gyümölcs kinézetében egy bogyóhoz hasonlít. A gyümölcs átmérője kb. 10cm. A termés sokmagvú, rekeszes bogyótermés. A vastag héj alatt rengeteg apró magot tartalmaz, a magokon különálló gyümölcshús van.

A gránátalma héja és a gyümölcslé évszázadok óta szőnyegek színezőanyaga.

4. Feladat

Rejtvény 2.

1. Ezzel szaporodik a paradicsom (mag)
2. Agykoponya által védett szerv (agy)
3. Az erdőszéli csiperke tönkén ülő része (kalap)
4. Ezzel szaporodik a szitakötő (pete)
5. Gyökérszerű, levélszerű, szárszerű képződménnyel rendelkező virágtalan növény (moha)
6. A fák szárának nem elágazó része (törzs)

Megfejtés:

DIA Gyapot

Tanulói kiselőadás

A gyapot mályvafélék valószínűleg legismertebb, kiemelkedő gazdasági jelentőségű nemzetsége. Haszonnövényként négy fajt hasznosítanak, legelterjedtebb a hegyvidéki gyapot, amely a világ gyapottermelésének 90%-át adja.

A másik három az amerikai gyapot, a levantei gyapot és az indiai gyapot.

A megtermékenyülés után a termő tokterméssé alakul át. Eközben belseje 4–5 rekeszre oszlik; mindegyikben több maggal. A maghéj egyes sejtjei megnyúlnak, és ezekből alakulnak ki az ún. röpítő szálak, a tulajdonképpeni gyapotszálak.

A beérett tok felnyílik, ezután szedik le a kibomlott, felbolyhosodott szálakkal borított magvakat.

A gyapot a textilipar használja fel. Magjából étkezési olajat, gyapotmagolajat nyernek sajtolással. Olcsó alternatívája a napraforgó olajnak.

A gyapotmagolaj a margaringyártásban kap jelentős szerepet, olcsósága és kedvező tulajdonságai miatt. Az édesipar gyapotmagolajat használ egyes termékeihez, és kiváló a csokoládé hígításához.

5. Feladat

Rejtvény 3.

1. Ilyen a mindenevők zápfogának felülete (gumós)
2. A fül egyik feladata (hallás)
3. Tavasz után következő évszak (nyár)
4. Az ember légzőszerve (tüdő)
5. Táplálkozása alapján ilyen állat az egerészölyv (ragadozó)
6. Első hírnöke a hóvirág (tavasz)
7. A madarak szájüregéből hiányzik (fog)
8. Téli csapadékforma (hó)
9. Ennek a szervnek része a porzó (virág)
10. Az ember fejbőrét díszítő szaru képződmény (haj)

Megfejtés:

DIA Mandragóra

Tanulói kiselőadás

Az őszi mandragóra a burgonyafélék családjába tartozó évelő növény, amely szeptembertől egészen novemberig virágzik. Őshazája a Földközi-tenger partvidékén található. A gyógynövénynek elágazó, vastag karógyökere, ibolyaszínű, rövid kocsánnyal rendelkező virágai és sárgáspiros bogyótermése van. Magassága mindössze 10-20 centiméter.

A gyógynövény már az ókorban is ismerős volt az emberek számára.

A középkori ember meglehetősen babonás volt, így ehhez a növényhez is kapcsolódik egy téves elképzelés

Ebben a korban úgy tartották, hogy az őszi mandagórát nem érintheti emberi kéz, mivel a növény hatalmas sikollyal reagál arra. Ha valaki meghallja az őszi mandragóra velőtrázó sikolyát, akkor azon nyomban szörnyethal.

Így ezekben az időkben a kutyákra hárult a feladat, hogy a növényt valamilyen módon kiszedjék a talajból. De nagyon humánusak voltak az emberek, közben egy kürtöt fújtak, nehogy a szerencsétlen jószág holtan essen össze, miközben kemény, embert próbáló, „mezőgazdasági munkát” végez

A mandragórát már az ókori orvosok is használták fájdalomcsillapításra, érzéstelenítésre. Használták szülésnél, fogfájásnál, aranyér betegségeknél

6. Feladat

Rejtvény 4.

1. A szaglás szerve (**orr**)
2. Költöző madár, villanypóznákon fészkel Fehér.....(**gólya**)
3. A szarvasmarha fejének ékessége (**szarv**)
4. A szilva magja ebben ül (**csonthéj**)
5. Ilyenek az erdei fülesbagoly fiókái. (**fészeklakók**)
6. Termése legtöbb esetben piros színű, változatos ételek készíthetők belőle. A töltött paprika elengedhetetlen összetevője. (**paradicsom**)

Megfejtés:

DIA Olajfa

Tanulói kiselőadás

A Földközi-tenger keleti medencéjének partvidékein őshonos, Örökzöld fa vagy cserje. Magassága ritkán haladja meg a 15 métert. Virágai kicsik és fehérek. Olajbogyónak, olívbogyónak nevezett csonthéjas termése 1–2,5 cm hosszú, vékony húsú.

A talajra nem igényes.

Hosszú életű fa, nem ritkák az ezer éves példányok.

A termés préselésével nyerik az olívaolajat.

7. Feladat

Rejtvény 5.

- 1.Ezt használják a méhek a kaptárépítéshez (v**iasz**)
- 2.Van sárga-,ősz-,kajszi... változata (b**arack**)
- 3.A vízpartokon gyakori növény. Háztető építéséhez is felhasználható (ná**d**)
- 4.A rovarok fej után következő szakasza (to**r**)
- 5.Ételízítésre használt vegyület (s**ó**)
- 6.Erre az élőlénycsoportra a lábak ízeltsége jellemző (í**z**eltlábúak)
- 7.A parányi méretű élőlények láthatóvá tehetik ezzel az eszközzel magukat (mikro**s**zkóp)
- 8.Ezt csinálja az a személy, aki az állatoknak vizet ad (í**t**at)

Megfejtés:

DIA Vadrózsa

Tanulói kiselőadás

Vadrózsa (*Rosa canina*) őshonos gyógy- és fűszernövény.

Termése a csipkebogyó, amelyet egyes vidékeken hecsedlinek is neveznek, ezért terméséből készült lekvárt hecsedlibornak, hecsedlilekvárnak is mondják.

Erdőszéleken, cserjésekben gyakran találkozhatunk vele. Átermése piros, tojás alakú, sima felszínű, belül magjai szőrösek.^[6]

A növény termését, a csipkebogyót akkor szedik, ha már a dér megcsípte, a termés puhulni, ráncosodni kezd. Kiváló vitaminforrás.

Némelyik fajtája hétszer, tízszer több C-vitamint tartalmaz, mint a citrom.

A latin név szó szerint „kutyarózsát” jelent. Ez onnan ered, hogy a rómaiak veszett kutya harapásának kezelésére javasolták a növényt.

8. Feladat

Növények tulajdonságai

Összekeveredtek a növényekkel kapcsolatos fogalmak!

Válogasd szét őket! Írd a táblázat megfelelő helyére a számokat!

1. hecsedli   2. textilipar   3. „síkoltató”, növény   4. repítőszálak   5. rengeteg apró mag   6. csipkebogyó   7. kutyarózsa
8. fájdalomcsillapítás, érzéstelenítés   9. kiváló színezőanyag   10. olívbogyó

2. olajfa	mandragóra	vadrózsa	gyapot	gránátalma
10	3,8,	1,6,7	2,4	5,9